

INFORME TRIMESTRAL DE CONJUNTURA LABORAL

MONOGRÀFIC. 4T 2011

L'impacte de la crisi al Baix Llobregat¹.

La conjuntura laboral actual està marcada per la crisi econòmica. En aquest monogràfic, aprofitant que tanca el 2011, s'ha volgut analitzar de quina manera ha incidit la crisi econòmica en les magnituds que es treballen en l'informe trimestral (atur, contractació, estructura empresarial i expedients de regulació d'ocupació autoritzats).

La incidència de la crisi es mesurarà comparant els valors actuals (corresponents al 2011) amb els del mateix període de 2008 (any considerat d'inici de la crisi) i en relació amb els àmbits territorials de referència (comarques de l'àmbit territorial metropolitana i conjunt de Catalunya).

Les dades

1. L'atur registrat

En el 2011 es registraren a les oficines d'ocupació del Baix Llobregat unes 65.518 persones a l'atur, representant l'11% de les persones aturades registrades a Catalunya. Respecte al 2008, l'increment de persones aturades registrades és major que l'observat al conjunt de Catalunya i menor que el registrat a l'àmbit territorial metropolitana (79,1% al Baix Llobregat, 79,3% Catalunya i 76,8% de creixement de les persones aturades registrades a l'àmbit territorial metropolitana).

La taxa d'atur registrat (que posa en relació les persones aturades amb la població activa d'un territori), la proporció de població aturada respecte la població assalariada i el pes de les persones aturades de llarga durada (aquelles persones aturades de més de 6 mesos) són els indicadors que s'han seleccionat per a mesurar l'impacte de la crisi.

Com es pot observar en la següent taula, aquests 3 indicadors presenten un creixement en els seus valors respecte el 2008. Comparat amb els àmbits territorials superiors, en 2 dels 3 indicadors seleccionats presenten una major incidència de la crisi a la comarca. Així el creixement de la taxa d'atur registrat i la proporció de població aturada és superior al Baix Llobregat que al conjunt de Catalunya i el total de les comarques de l'àmbit territorial metropolitana.

Les dades resum del 2011, mostren, en els indicadors proporció població aturada respecte conjunt població assalariada i percentatge de població aturada de llarga durada unes dades superiors a la comarca que en els àmbits territorials de referència.

¹ Aquest monogràfic respon a la voluntat de realitzar una anàlisi respecte com el Baix Llobregat ha rebut l'impacte de la crisi en relació a les comarques del seu entorn.

Taula 1. Indicadors impacte de la crisi: atur registrat.

	Taxa atur registrat	2011		variació (p.p) 2008-2011		
		Ratio atur/pobl.ass.	Atur llarga durada	Taxa atur registrat	Ratio atur/pobl.ass.	Atur llarga durada
Baix Llobregat	14,9	30,0	53,9	6,8	15,2	14,5
ATM	15,2	23,5	53,9	6,5	11,8	14,3
Catalunya	15,1	24,7	52,4	6,7	12,6	14,7

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

2. Contractació registrada

El Baix Llobregat registra en el 2011 el 8,4% dels contractes del conjunt de Catalunya. El 39% d'aquests contractes han estat registrats per persones menors de 29 anys (a l'àmbit territorial metropolitana i al conjunt de Catalunya, el pes del col·lectiu jove en les contractacions és major que l'observat a la comarca). El 16,2% del conjunt de les contractacions registrades al Baix Llobregat en el 2011 ho han estat per persones majors de 45 anys, proporció major que en el conjunt de l'Àmbit i de Catalunya.

En l'inici de la destrucció d'ocupació, la comarca observa una major reducció en el nombre de contractacions registrades i un major descens del pes dels contractes registrats per la població jove respecte els àmbits territorials superiors.

Taula 3. Indicadors impacte de la crisi: contractació registrada.

	2011			Variació 2008-2011		
	nombre contractacions	pes contractes població jove (menors 29 anys)	pes contractes majors 45 anys	nombre contractacions	pes contractes població jove (menors 29 anys)	pes contractes majors 45 anys
Baix Llobregat	179.167	39,1	16,2	-20,3	-8,4	2,4
ATM	1.500.042	42,4	15,2	-16,1	-5,8	1,4
Catalunya	2.137.449	42,0	15,6	-15,2	-5,6	1,5

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

3. Estructura productiva: empreses inscrites al RGSS i població assalariada.

Tant a la comarca com als àmbits territorials superiors s'ha observat un descens superior a l'11% de les empreses inscrites respecte al 2008. Tot i que lleugerament, la reducció d'empreses inscrites ha estat major a la comarca que als àmbits territorials superiors.

La presència d'empreses del sector industrial d'alt nivell tecnològic i empreses del sector serveis basades en coneixement² es considera com un element de competitivitat i de major resistència a cicles econòmics decreixents. Al Baix Llobregat el percentatge d'empreses d'alt nivell tecnològic suposa el 3,6% del total. El pes d'aquestes empreses a la comarca respecte als àmbits territorials superiors és major. En quant a les empreses basades en coneixement, el seu pes respecte el conjunt d'empreses inscrites és del 16,5%. Aquesta proporció és menor que l'observada en el conjunt de Catalunya (20,6%) i en l'àmbit territorial metropolitana (21,8%).

L'impacte de la crisi en les activitats econòmiques d'alt nivell competitiu (en termes de nivell tecnològic i coneixement) ha estat desigual segons corresponen al sector industrial o de serveis. En les empreses

² La classificació d'empreses segons nivell tecnològic i basades en coneixement correspon a la classificació establerta per l'EUROSTAT(http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/Annexes/htec_esms_an3.pdf).

d'alt nivell tecnològic s'ha produït un descens del 14% d'empreses inscrites al Baix Llobregat. El descens ha estat superior al conjunt de Catalunya (-14,6%) i a l'àmbit territorial metropolitana (-16,1%). Les empreses basades en coneixement han tingut una evolució diferenciada ja que al Baix Llobregat han presentat un increment respecte el 2008 i als àmbits territorials superiors un descens inferior al 5%.

Taula 4. Indicadors impacte crisi: empreses inscrites al Registre General de la Seguretat Social

	nombre empreses registrades	variació 2008-2011	2011		variació 2008-2011	
			% empreses d'alt nivell tecnològic	% empreses basades en coneixement	% empreses d'alt nivell tecnològic	% empreses basades en coneixement
Baix Llobregat	21.213	-11,4	3,6	16,5	-14,4	3,7
ATM	163.066	-11,3	2,5	21,8	-16,1	-1,0
Catalunya	252.541	-11,3	2,4	20,6	-14,6	-4,1

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació. Dades corresponents al segon trimestre de cada any.

La població assalariada ha registrat un descens superior al de les empreses inscrites. La població assalariada al Baix Llobregat ha disminuït en un 11,8% respecte el 2008. En els àmbits territorials de referència el ritme de disminució de la població assalariada ha estat similar (lleugerament superior a Catalunya -12% i lleugerament inferior a l'àmbit territorial metropolitana -11,7%).

Per a completar les dades globals de població assalariada s'han considerat dos indicadors per a mesurar l'abast de la disminució de població assalariada: l'impacte en els sectors intensius de població assalariada i en les activitats d'alt nivell tecnològic i basades en coneixement.

Més del 35% de la població assalariada de la comarca està ocupada en sectors intensius de mà d'obra (construcció, comerç i hotelaria). El pes d'aquestes activitats en el conjunt de la població assalariada és major al Baix Llobregat que als àmbits territorials superiors. La variació del pes de la població assalariada respecte al 2008 en els sectors intensius mostra un lleuger descens (-2,3% al Baix Llobregat, -1,7% a l'àmbit territorial metropolitana i -2,1% al conjunt de Catalunya) i per tant, una menor dependència d'aquests sectors en la distribució total de la població assalariada.

El conjunt d'empreses que empren alt nivell tecnològic i basades en coneixement ocupen a més del 33% d'assalariats del Baix Llobregat. Aquesta proporció és inferior a la que s'observa en el conjunt de Catalunya (42,4%) i Àmbit Territorial Metropolitana (45,4%). L'impacte del descens de població assalariada ha estat major en els àmbits territorials superiors que a la comarca. Com en les empreses registrades, la variació de població assalariada (2008-2011) en les activitats basades en coneixement ha estat positiva al Baix Llobregat.

Taula 5. Indicadors impacte crisi: població assalariada.

	població assalariada	variació 2008-2011	2011 % ass en sectors intensius en població assalariada	variació 2008-2011 % ass en sectors intensius en població assalariada	2011		variació 2008-2011	
					% ass. activ. d'alt nivell tecnològic	% ass. activ. basades en coneixement	% ass. activ. d'alt nivell tecnològic	% ass. activ. basades en coneixement
Baix Llobregat	218.219	-11,8	35,2	-2,3	8,7	24,9	-16,9	2,1
ATM	1.718.024	-11,7	29,9	-1,7	6,8	38,6	-19,7	-4,1
Catalunya	2.421.993	-12,0	31,7	-2,1	6,3	36,1	-19,1	-3,4

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació. Dades corresponents al segon trimestre de cada any.

4. Expedients de Regulació d'Ocupació autoritzats.

En el 2011 es van autoritzar 322 expedients de regulació d'ocupació que van afectar a 6.428 persones al Baix Llobregat. Respecte el 2008 s'observa un creixement en els expedients de regulació autoritzats (222 més), en canvi, en quant les persones afectades la comarca registrà un descens del 12,6%.

La tendència observada a la comarca no coincideix amb la dels àmbits territorials superiors ja que tant al conjunt de Catalunya com a l'àmbit territorial metropolità s'ha observat un creixement de les persones afectades per un expedient de regulació d'ocupació (48,1% d'increment de persones afectades a l'ATM i un 30,3% al conjunt de Catalunya).

Taula 6. Indicadors impacte crisi: Expedients de Regulació d'Ocupació.

	2011	var.absoluta 2008-2011	2011	variació % 2008-2011
	ERO autoritzats		persones afectades	
Baix Llobregat	322	222	6.428	-12,6
ATM	2.090	1.499	36.139	48,1
Catalunya	3.422	2.561	52.007	30,3

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

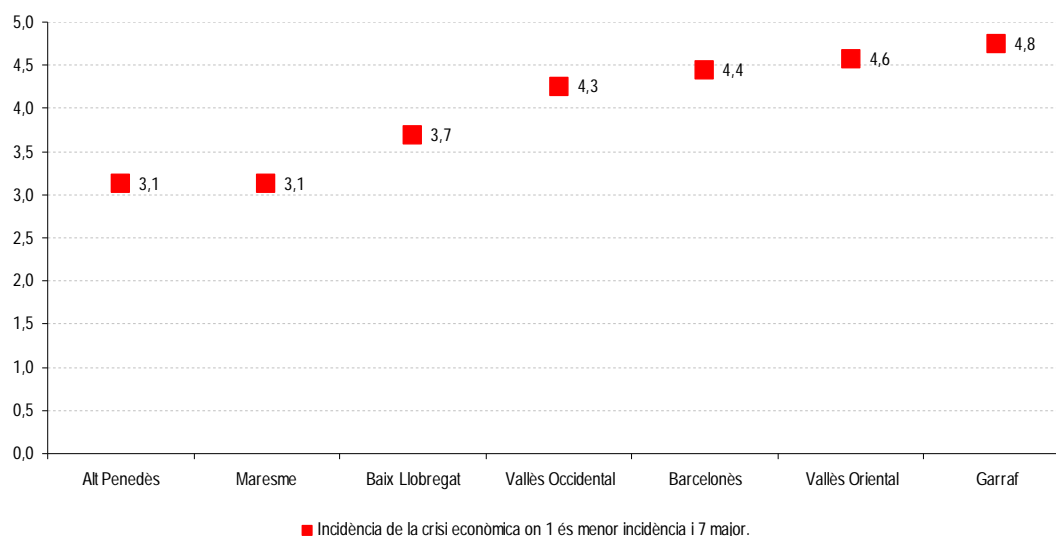
Posicionament del Baix Llobregat respecte les comarques del seu entorn

Un cop realitzada l'aproximació segons magnituds (atur, contractació, estructura productiva i expedients de regulació d'ocupació) es sintetitzarà la informació obtinguda segons la incidència de la crisi en les diferents comarques de l'àmbit territorial metropolità.

El Baix Llobregat es situa en el lloc 3 de les 7 de l'àmbit territorial metropolità, situant-se entre les comarques amb menor incidència global de la crisi econòmica.

Com es pot observar en el següent gràfic, la incidència de la crisi ha estat major al Garraf, Vallès Oriental, Barcelonès i Vallès Occidental.

Gràfic 1. Impacte de la crisi en les comarques de l'àmbit territorial metropolità.

Font: OC-BL.

La incidència de la crisi al Baix Llobregat ha estat desigual segons els indicadors que es considerin. Així, és la comarca que menys incidència ha tingut en quant descens d'empreses basades en coneixement (on inclús s'ha incrementat). Els indicadors persones afectades per un expedient de regulació d'ocupació, pes dels contractes registrats entre els majors de 45 anys i persones aturades presenten també poca incidència al Baix Llobregat si es compara amb les comarques del seu entorn.

En la majoria dels indicadors de la contractació (variació de la contractació i pes de la contractació de la població jove), el Baix Llobregat ha estat una de les comarques que més ha patit la crisi, situant-se en la comarca amb major disminució del pes de la contractació de la població jove i sent la segona comarca on més ha disminuït la contractació registrada respecte el 2008.

Taula 7. Posicionament de les comarques de l'àmbit territorial metropolità en quant incidència de la crisi.

	Baix Llobregat	Alt Penedès	Barcelonès	Garraf	Maresme	Vallès Occidental	Vallès Oriental
Variació aturats (2008-2011)	2	1	3	4	5	6	7
% atur de llarga durada (variació aturats més de 6 mesos 2008-2011)	3	5	2	4	1	6	7
Variació percentual de la ratio persones aturades respecte el total de la població assalariada (2008-2011)	4	2	1	7	5	3	5
Variació de la contractació (2008-2011)	6	4	3	1	2	5	7
Taxa de la contractació a temps parcial (desembre 2011)	5	4	7	6	1	3	2
Variació taxa contractació temps parcial (desembre 2008-2011)	5	6	7	4	1	2	3
Variació pes dels contractes registrats a la població jove (2008-2011)	7	6	4	5	1	2	3
Variació pes dels contractes registrats entre els majors de 45 anys	2	4	7	1	5	6	3
Variació nombre empreses al registre de l'INSS (2008-2011)	3	2	1	5	4	7	6
variació% cc en indústria d'alt component tecnològic (2008-2011)	3	4	6	7	5	2	1
variació% cc serveis basats en coneixement (2008-2011)	1	2	7	4	3	5	6
Variació població assalariada (2008-2011)	4	1	3	7	2	5	6
var. població assalariada en sectors intensius en mà d'obra (2008-2011)	5	2	3	7	6	1	4
variació% ass en indústria d'alt component tecnològic (2008-2011)	4	2	7	6	1	5	3
variació% ass serveis basats en coneixement (2008-2011)	3	4	6	2	1	7	5
Variació % persones afectades per un ERO (2008-2011)	2	1	4	6	7	3	5
<i>Promig impacte crisi en relació comarques ATM</i>	<i>3,7</i>	<i>3,1</i>	<i>4,4</i>	<i>4,8</i>	<i>3,1</i>	<i>4,3</i>	<i>4,6</i>

Font: OC-BL a partir dels indicadors construïts per l'OC-BL considera 1 la comarca que té menor impacte de la crisi i 7 la que major impacte de la crisi.